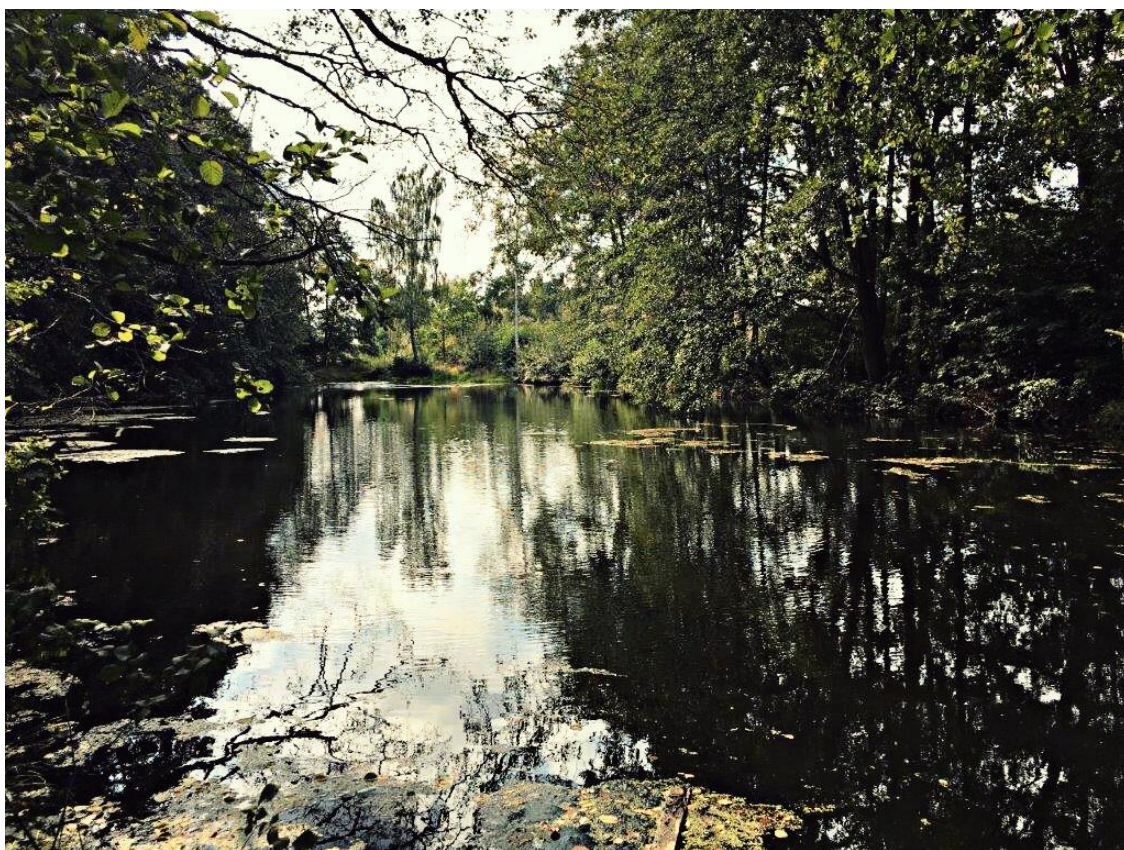

„Společně se rozvíjet“

Studie o možnostech rozvoje infrastruktury města Reichenbach/O.L. část Meuselwitz v Sasku a obce Radvanec v České Republice

IMPRESSUM

Městský úřad Reichenbach/O.L.
Görlitzer Straße 4
02894 Reichenbach/O.L.

Zadavatel

Malý projekt
Studie proveditelnosti pro „Vytvoření turistické infrastruktury“
Číslo projektu: ERN-0041.02-SN

Projekt

Entwicklungsgesellschaft
Niederschlesische Oberlausitz mbH / Rozvojová společnost Dolnolusická Horní Lužice s.r.o.
Elisabethstraße 40
02826 Görlitz

Kontakt

Telefon: +49 (0) 3581 329010
Telefax: +49 (0) 3581 3290110
E-Mail: info@wirtschaft-goerlitz.de

Projekt Studie proveditelnosti pro „Vytvoření turistické infrastruktury“ byl podpořen z Evropské unie.

Informace o zdroji

dotace

Autoři poukazují na skutečnost, že nepřebírají garanci za úplnost.

Görlitz, srpen 2016

Obsah

1. Úvod	5
1.1. Popis Fondu malých projektů v rámci Programu pro podporu spolupráce mezi Svobodným státem Sasko a Českou republikou 2014-2020	6
1.2. Shrnutí Programu pro podporu spolupráce mezi Svobodným státem Sasko a Českou republikou 2014-2020	8
2. Popis výchozí situace	12
2.1. Specifikace projektové oblasti	12
2.1.1. Radvanec	12
2.1.2. Meuselwitz	12
2.2. Zohlednění rámcových podmínek	13
2.2.1. Radvanec	13
2.2.2. Meuselwitz	13
3. Představení turistické, kulturní a ekonomické situace	15
3.1. Obecné údaje	15
3.2. Analýza současného stavu	16
3.2.1. Radvanec	16
3.2.2. Meuselwitz	17
3.3. Potřeba	18
3.4. Benchmarking	19
4. Analýza potřeb	20
4.1. Očekávaný vývoj – nutnost jednání	20
5. Příprava na velký projekt	21
5.1. Plánování milníků	21
6. Stanovení cíle	25
7. Zdroje	27
8. Přílohy	28
Příloha 1: diskuzní akce Meuselwitz a Radvanec (vždy s protokolem, prezenční listinou a obrazovou dokumentací)	28

Příloha 2: prezenční listina a obrazový materiál z jednání Rady města Reichenbach/O.L. ze dne 10.08.2016	45
Příloha 3: areál pro horská kola „Swamptejl“ v Radvanci	50
Příloha 4: mapa areálu pro horská kola „Swamptejl“ v Radvanci	54
Příloha 5: mokřad v centru Radvance	55
Příloha 6: aktuální stav rybníků Hähleteiche v Meuselwitz	57

1. Úvod

V rámci sasko-českého dotačního programu Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa předložilo město Reichenbach v Horní Lužici a obec Radvanec malý projekt. Tento projekt s názvem „Vytvoření turistické infrastruktury“ obsahuje studii proveditelnosti s prioritou rozvoje cestovního ruchu. Délka realizace projektu je cca 7 měsíců.

Projektoví partneři se poznali během předcházejícího projektu, při kterém se schodli na tom, že obě místa Meuselwitz (část města Reichenbach/O.L.) a Radvanec mají podobné problémy a potřeby. Z tohoto důvodu se domluvili oba starostové, paní Carina Dittrich (město Reichenbach/O.L.) a pan Petr Ullrich (obec Radvanec), na předložení sasko-českého malého projektu, jehož obahem je zpracování koncepce dalšího rozvoje obou míst. Koncepce má následně sloužit pro přípravu a realizaci velkého projektu. Obě místa se nacházejí ve velmi atraktivní přírodní krajině, která přitahuje mnoho návštěvníků z bližšího i dalekého okolí. Zároveň je tu ale nedostatek turistické infrastruktury, která by přitahovala návštěvníky z okolí přímo do konkrétních míst, která by návštěvníky motivovala se zdržet a potenciálně pomohla získat i nové obyvatele. Oba projektoví partneři mají velký zájem na analýze proveditelnosti pro vytvoření takové infrastruktury. Společná koncepce obsahuje následující přípravné body: analýzu ekonomických, turistických a kulturních charakteristik na obou stranách hranice, analýzu potřeb, doporučení opatření a návrhy pro optimalizaci za zapojení českých a německých obyvatel po diskuzi s nimi v rámci setkání s občany (prezenční listina a obrazový materiál viz příloha 1). Výsledky těchto setkání byly zohledněny při zpracování této studie.

Do společných akcí byly zapojeny osoby bez ohledu na věk, pohlaví, víru a státní příslušnost. Dále byly vytvořeny možnosti pro to, aby se na těchto akcích a nabídkách mohli zúčastnit také lidé s postižením.

Práce s veřejností v rámci malého projektu je realizována prostřednictvím redakčních příspěvků, informačního letáku a informací na internetových stránkách projektových partnerů. Obsahy těchto různých médií jsou vždy v obou jazycích a mají oslovit občany, návštěvníky a ostatní zájemce. V těchto různých médiích je také zveřejněna informace o financování a obsahu malého projektu.

Pro realizaci malého projektu je u obou partnerů k dispozici společný personál, proběhla společná příprava, plánování a realizace. Projektový tým se skládá ze zákonných zástupců obou obcí. Všichni členové týmu jsou si rovni.

V průběhu realizace projektu bylo realizováno několik setkání projektového týmu. Německý projektový partner, město Reichenbach/O.L., využil během malého projektu mnohých cen-

ných zkušeností, které získal v rámci již realizovaných a podpořených programů. Tyto získané znalosti jsou v rámci projektu předávány českému projektovému partneru, aby byla zajištěna efektivní realizace projektu.

Aktivita, které byly odsouhlaseny v rámci společných přípravných setkání, se týkají projektových oblastí Meuselwitz a okolí – část města Reichenbach/O.L. – a obce Radvanec a jeho okolí. Projektové aktivity byly vzájemně časově a obsahově propojeny tak, aby byly ve vzájemné úzké spolupráci dosaženy cíle na obou stranách hranice. Mezi projektovými partnery probíhala během realizace malého projektu aktivní výměna formou společných setkání projektového týmu a prostřednictvím elektronických médií.

Odbornou analýzou a zpracováním koncepce byl pověřen externí zpracovatel. Entwicklungsgesellschaft Niederschlesische Oberlausitz mbH (ENO) / Rozvojová společnost Dolnoslezská Horní Lužice s.r.o. zapojila projektové partnery do zpracování studie a organizovala, koordinovala a realizovala setkání pro zapojení občanů. Představení studie proběhlo dne 10. 08. 2016 při zasedání Rady města Reichenbach/O.L. (prezenční listina a obrazová dokumentace viz příloha 2).

1.1. Popis Fondu malých projektů v rámci Programu pro podporu spolupráce mezi Svobodným státem Sasko a Českou republikou 2014-2020

Předpokladem pro sasko-české malé projekty je vždy zapojení žadatele a jednoho projektového partnera ze saské a české projektové oblasti.

Saskými projektovými partnery mohou být právnické osoby veřejného i soukromého práva, komunální subjekty nebo partnerské organizace ze sociální oblasti. Na české straně to mohou být úřady a orgány veřejné správy, jimi zřízené a založené organizace, vzdělávací zařízení, ekonomická a profesní sdružení, nevládní organizace, komory a Evropské sdružení pro územní spolupráci.

Dalšími předpoklady pro dotaci jsou: přeshraniční dopad projektu, společné plánování, společná realizace a společný personál obou projektových partnerů během realizace malého projektu. Výsledky projektu musí mít pozitivní dopad v projektové oblasti. Maximální délka malého projektu činí 12 měsíců, ve výjimečných případech je možné dobu realizace prodloužit.

Sasko-český program malých projektů obsahuje následující dotační priority:

- organizace a realizace seminářů, konferencí a informačních akcí
- organizace a realizace setkávání, výměny zkušeností, představení, kulturních a sportovních akcí

- výměny skupin, hlavně dětí, mládeže, studentů a skupin žáků
- vzdělávací opatření včetně jazykových modulů pro zlepšení jazykových kompetencí
- projekty v oblasti práce s veřejností a propagace oblasti, zpracování/výroba vícejazyčných publikací a informačních materiálů (minimálně v českém a německém jazyce)
- **zpracování analýz pro přípravu projektů v rámci programu spolupráce**
- vývoj informačních a komunikačních systémů pro společný přeshraniční prostor

Sasko-české malé projekty jsou podporovány do výše max. 15.000 Euro, minimálně ve výši 3.000 Euro při vlastním podílu ve výši 15 % celkových nákladů.

Uznatelnými výdaji jsou mimo jiné: personální, kancelářské a správní náklady, výdaje na externí experty nebo služby (např. nájem prostor, občerstvení/catering, překladatelské a tlumočnické služby, cestovné a náklady na ubytování účastníků a externích referentů/poskytovatelů služeb, výdaje na dopravu), práce s veřejností, výdaje na analýzy pro přípravu projektů v rámci Programu pro podporu spolupráce mezi Svobodným státem Sasko a Českou Republikou 2014 - 2020, účast na akcích, účastnické poplatky a náklady na vybavení. Neuznatelnými náklady jsou poplatky, sankce, pokuty, dlužné úroky, dárky, leasing, náklady spojené s pohybem kurzu, nárokovatelná DPH nebo slevy.

Zpracování žádosti o dotaci probíhá elektronicky na internetové stránce instituce Euroregion Neisse e.V. Žádosti o dotaci mohou být předkládány na Euroregionu Neiße-Nisa-Nysa průběžně ke kontrole zodpovědnými pracovníky. Žádosti s pozitivním hodnocením jsou představeny lokálnímu hodnotícímu výboru na základě níže uvedených kritérií/hodnocení a po kontrole disponibilních prostředků programu EFRE. Během hodnotícího výboru jsou všechny předložené projekty diskutovány/projednány a ty projekty, které byly příslušným euroregionem hodnoceny pozitivně dle hodnotících směrnic a formuláře, který je členům hodnotícího výboru k dispozici (zde může být přiděleno maximálně 90 bodů), vyhodnoceny. Minimální počet bodů je schválen ustanovením lokálního hodnotícího výboru.

Pro hodnocení projektových žádostí mají členové výboru následující kritéria:

- V jakém rozsahu přispívá malý projekt k tomu, aby byla výchozí situace udržitelně změněna, případně aby byla pokryta potřeba?
- V jakém rozsahu jsou zapojeni projektoví partneři do přípravy malého projektu?
- V jakém rozsahu jsou zapojeni projektoví partneři do realizace malého projektu?
- V jakém rozsahu se na projektu účastní společný personál?
- V jakém rozsahu přispívá malý projekt k vytvoření a / nebo upevnění přeshraniční spolupráce?

- V jakém rozsahu budou v rámci malého projektu realizovány přeshraniční informační aktivity pro společný přeshraniční prostor?
- V jakém rozsahu je počet účastníků podporovaných akcí vyvážený?
- V jakém rozsahu je patrné společné další využití projektových výsledků na obou stranách hranice, případně upevnění a / nebo pokračování spolupráce také po ukončení dotace?
- V jakém rozsahu podporuje projekt rovnost příležitostí a nediskriminaci na základě pohlaví, rasy nebo etnického původu a / nebo rovnost mužů a žen?

Pro hodnocení jednotlivých kritérií mají členové výboru následující bodovací systém:

- 0 až 2 body = nízký
- 3 až 6 bodů = střední
- 7 až 10 bodů = vysoký

Projekty, které jsou výborem schváleny, jsou odevzdány na příslušný euroregion, který uzavře s žadatelem a projektovými partnery smlouvu o dotaci. Projektové žádosti, které výborem nebyly schváleny, obdrží od příslušného euroregionu písemné odmítnutí.

Výplata požadovaných dotačních prostředků probíhá dle principu refundace a výlučně po předložení uhrazených originálů faktur/daňových dokladů, ověřených kopií nebo rovnocenných účetních dokladů příslušnému euroregionu.

Při realizaci projektu je důležité vést prezenční listiny během setkávání a informovat sekretariát Euroregionu Neisse e. V. o plánovaných akcích / setkáváních.

Úkolem projektových partnerů je aktivní práce s veřejností, při které bude vždy poukazováno na podporu z programu spolupráce. Oba projektoví partneři musí dát pozor na to, aby průběh projektu intenzivně dokumentovali fotografiemi, videonahrávkami, tiskovými zprávami a ostatními formami.

1.2. Shrnutí Programu pro podporu spolupráce mezi Svobodným státem Sasko a Českou republikou 2014 - 2020

Program spolupráce umožňuje zájemcům realizaci a financování záměrů přeshraniční spolupráce více partnerů česko-saském pohraničí. Tento program je spravován Saským státním ministerstvem pro životní prostředí a zemědělství. Centrálními kontaktními místy pro všechny dotazy ze strany zájemců – organizací/beneficientů je Společný technický sekretariát Saské rozvojové banky – dotační banky (SAB) a české krajské úřady v dotační oblasti.

Program je rozdělen do 4 prioritních os/dotačních priorit:

1. podpora přizpůsobení se změnám klimatu, předcházení rizikům a řízení rizik
2. zachování a ochrana životního prostředí a podpora efektivity využívání zdrojů
3. investice do vzdělání, dalšího vzdělávání a profesního vzdělávání pro získání kompetencí pro celoživotní učení
4. zlepšení institucionálních kapacit veřejných úřadů a zúčastněných stran a přispívání k efektivní veřejné správě

Každá z těchto dotačních priorit má vlastní opatření a cíle, které musí být v projektech realizovány.

V případě prioritní osy 1 je cílem zintenzivnění přeshraniční akceschopnosti a výkonosti. Vhodnými opatřeními jsou koncepční protipovodňová ochrana, přeshraniční investice do výstroje a vybavení, především speciální techniky a společných informačních a komunikačních systémů, doprovodná stavební opatření, vztahující se k projektu, společná cvičení, odborná příprava a vzdělávání, podpora práce s mládeží a práce s veřejností.

V případě prioritní osy 2 jsou 3 investiční priority 6b, c a d.

V případě investiční priority 6 b se jedná o investice v oblasti vodního hospodářství pro splnění požadavků acquis Evropské unie v oblasti životního prostředí a řešení potřeb investic, které podle zjištění členských států přesahují rámec těchto požadavků

Cílem je zlepšení přeshraniční ochrany vod pro zvýšení kvality vod a opatření v oblasti zlepšení kvality vod a stavu toků, útvarů spodních i povrchových vod v přeshraničních povodích.

V případě investiční priority 6 c je hlavním úkolem zachování, ochrana, podpora a rozvoj přírodního a kulturního dědictví v dotační oblasti. Cílem předkládaných projektů má být zachování turistické atraktivity udržitelným zhodnocením společného přírodního a kulturního dědictví. Opatření obsahují také aktivity v oblasti zachování přírodního a kulturního dědictví.

V případě investiční priority 6 d je hlavním cílem zachování a obnova biodiverzity a půdy a podpora ekosystémových služeb, včetně sítě Natura 2000 a zelené infrastruktury. Cílem tohoto bodu je prohloubení přeshraniční koordinace pro zachování a podporu biologické rozmanitosti dotační oblasti. Opatření obsahují plánování, management a realizaci opatření v oblasti ochrany přírody a životního prostředí, péče o krajinu, ochrany půdy a lesa, včetně biotopů, biodiverzity a sítě Natura 2000.

Třetí prioritní osa má pouze jednu investiční prioritu, investice do vzdělávání, dalšího vzdělávání a odborného/profesního vzdělávání pro získání kompetencí pro celoživotní učení, vývoj a realizace společných programů pro obecné a odborné vzdělávání, profesní vzdělávání v dotační oblasti. Opatření se týkají vzdělávání, např. předškolního vzdělávání, zlepšení jazy-

kových kompetencí i interkulturních kompetencí, stejně jako podpory ekologické výchovy a ekologického povědomí apod.

Poslední čtvrtá prioritní osa má také jednu investiční prioritu, zlepšení institucionálních kapacit veřejných úřadů a zúčastněných stran a efektivní veřejné správy prostřednictvím podpory právní a správní spolupráce a spolupráce občanů a institucí. Posílení budování přeshraniční spolupráce na podporu společného dalšího rozvoje přeshraniční oblasti má sledovat cíl čtvrté prioritní osy. Pro realizaci projektů v této ose byla jako priorita stanovena partnerská spolupráce ve všech oblastech společenského života, např. v oblasti bezpečnosti, regionálního plánování a rozvoje, budování spolupráce aktérů na trhu práce apod.

Finanční prostředky pro tento program spolupráce jsou poskytovány z Evropské unie, z rozpočtů Svobodného státu Sasko a České Republiky. Celková výše dotačních prostředků je cca 158 mil. Euro z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRE). Rozdělování prostředků se řídí výše uvedenými prioritními osami.

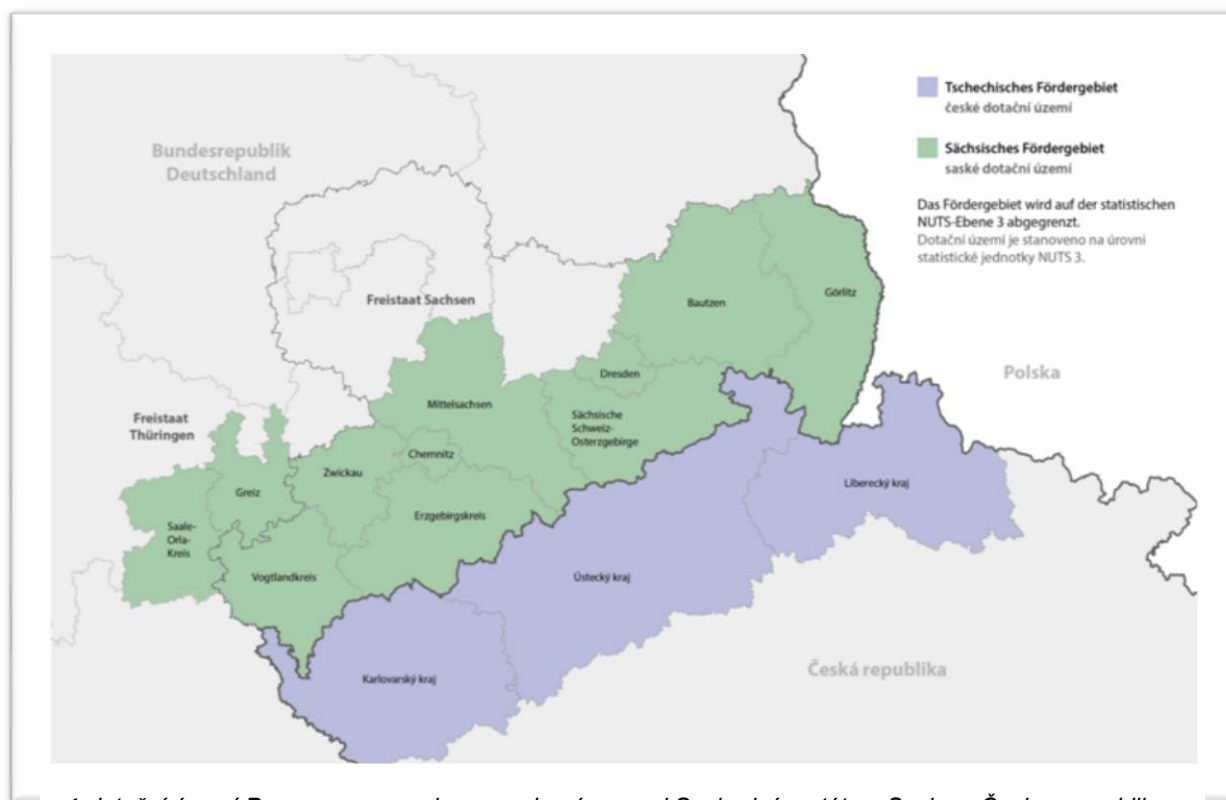
Celkové výdaje jsou podporovány z 85 % prostředky EFRE. Platby probíhají dle principu refundace na základě skutečně vynaložených a prokázaných nákladů. Režijní náklady a personální náklady mohou být uplatněny formou paušálů a nemusí být dokladovány/prokazovány.

Předpokladem, stejně jako u Fondu malých projektů, je splnění kritérií, společného plánování, realizace a společného personálu. U velkých projektů je nutné splnit i kritérium společného financování.

Kooperační partneři si odsouhlasí Lead partnera, který je zodpovědný za obsah a celkovou finanční stránku projektu. Lead partner je smluvním partnerem pro Saskou rozvojovou banku – dotační banku (SAB). Podmínky spolupráce mezi všemi partnery v projektu jsou upraveny ve smlouvě o spolupráci, která je předkládána společně s projektovou žádostí na SAB.

Projekt musí být realizován v projektovém území. Doba realizace projektu je zpravidla 3 roky.

Dotační oblast pro česko-saské velké projekty obsahuje saské okresy: Vogtlandkreis, Zwickau, Erzgebirgskreis, Mittelsachsen, Sächsische Schweiz-Osterzgebirge, Bautzen a Görlitz a statutární města Dresden a Chemnitz. Do dotační oblasti patří také duriňské okresy: Greiz a Saale-Orla-Kreis.. Na české straně patří do dotačního území programu spolupráce: Karlovarský kraj, Liberecký kraj, Ústecký kraj.

1 dotační území Programu pro podporu spolupráce mezi Svobodným státem Sasko a Českou republikou 2014 - 2020. zdroj: www.sn-cz2020.eu

2. Popis výchozí situace

Pro přípravu a realizaci velkého projektu v programu spolupráce SN-CZ 2014 - 2020 vzniká v rámci malého projektu studie proveditelnosti pro "vytvoření turistické infrastruktury". Proběhlo intenzivní plánování a analýzy obce Meuselwitz (část města Reichenbach/O.L.) a obce Radvanec.

Studie obsahuje analýzu stávající ekonomické, kulturní a turistické infrastruktury na obou stranách hranice a z ní odvozená doporučení pro realizaci opatření.

Německá obec Meuselwitz a česká obec Radvanec zahájily a upevnily přeshraniční přátelství již před několika lety v rámci iniciativy malých středoevropských obcí v Eurokommunale. Od této doby intenzivně spolupracují na řešení aktuálních problémů.

2.1. Specifikace projektové oblasti

Obě místa se nachází ve venkovském prostoru s bohatým přírodním a kulturním dědictvím, které přitahuje návštěvníky z blízka i daleka. Projektová oblast se nachází s obcí Radvanec v České republice, současně také s obcí Meuselwitz ve Spolkové republice Německo.

2.1.1. Radvanec

Radvanec (německy: Rodowitz) se svými 2 částmi se nachází v blízkosti silnice 9 v Libereckém kraji, na severu České republiky. Je to obec v okrese Česká Lípa. V katastrálním území obce o ploše cca 8,8 km² žije 192 obyvatel. Starostou obce je pan Petr Ullrich.

2.1.2. Meuselwitz

Meuselwitz se nachází v blízkosti státní silnice 111 a je částí města Reichenbach v Horní Lužici. Spadá do zemského okresu Görlitz ve východní části Spolkové republiky Německo. K Meuselwitz patří také dříve samostatné obce Goßwitz, Schöps, Borda a Krobnitz s částmi Gurigk, Reißaus a Lehnhäuser. Na celkové ploše cca 13 km² žije 448 obyvatel (Meuselwitz se všemi částmi, stav k 31. 12. 2015).

2.2. Zohlednění rámcových podmínek

Rámcové podmínky obou dotčených regionů jsou dány krajními body, které musí respektovat každá nová turistická nabídka / nový záměr. Jen tak se může uskutečnit jednotný rozvoj a společná cílená propagace.

2.2.1. Radvanec

Rozvojová strategie Novoborsko

Mikroregion Novoborsko se nachází v České republice v severním výběžku okresu Česká Lípa, z větší části v Lužických horách. Na severu sousedí s okresem Děčín a Svobodným státem Sasko. Spolek obcí sdružuje aktuálně 14 venkovských obcí a 4 města, čímž pokrývá správní oblast Nový Bor a periférně také Česká Lípa.

Obec Radvanec spadá do Rozvojové strategie Sdružení obcí Novoborska (oblast kolem Nového Boru), která byla aktualizovaná v roce 2004. Tato strategie je podkladem pro stabilizaci demografické, ekonomické, sociální, kulturní a ekologické situace regionu Novoborsko. Postupnou realizací stanovených cílů se mají zlepšit životní podmínky až na národní, případně evropské standardy. Tato rozvojová strategie je ale flexibilním dokumentem, který je upravován v rámci např. realizace projektů. Strategie sleduje 3 principy: pravidlo spolupráce, pravidlo oddělení managementu a tréninku a princip závazných metodických postupů.

2.2.2. Meuselwitz

Turistická strategie 2020 (Tourismusstrategie 2020)

Turistická strategie pro Sasko 2020 obsahuje 5 nejvyšších strategických priorit, kterými se řídí další strategie a koncepce na nižších úrovních. Cíle této strategie pro rozvoj cestovního ruchu sledují posílení cestovního ruchu na úrovni středních podniků prostřednictvím opatření pro zajištění kvality, pro překonání následků demografického vývoje (potřeba odborníků, následující generace v podniku) stejně jako zlepšení podmínek pro malé a střední podniky. Dále by měla být zlepšena konkurenceschopnost destinací a rozdělení úkolů/kompetencí. Důraz je kladen na nástroje financování a na důsledném rozdělení úkolů/kompetencí mezi aktéry v cestovním ruchu. Aby bylo možné zvýšit také kapacitu turistické infrastruktury, jsou jako smysluplné/žádoucí uvedeny investice do oblasti bezbariérovosti, oblasti Camping a Caravaning, trhu s prázdninovými / rekreačními byty, sítě turistických cest a kvalitních ubytoven. Čtvrtou prioritou pro realizaci opatření je turistický marketing, který prezentuje Sasko na národním i mezinárodním trhu jako velmi zajímavý turistický cíl s vysokou kvalitou produktů a

autentickým, klidným, světu otevřeným způsobem života. V neposlední řadě hraje důležitou roli také podpora rozvoje cestovního ruchu. S tímto cílem jsou regiony a obce vyzývány k propojení a maximálnímu využití finančních a kooperačních možností. (viz. Tourismusstrategie Sachsen 2020, strana 15 – 31). Aby bylo možné cíle této strategie naplnit/realizovat, jsou tyto přizpůsobené regionu Horní Lužice – Dolní Slezsko.

Destinační strategie Horní Lužice (Destinationsstrategie Oberlausitz (DMO))

V roce 2012 byla zpracována Destinační strategie Horní Lužice na základě Turistické strategie 2020.

V oblasti vnitřního marketingu je podporováno kooperativní propojení oborů a poskytovatelů služeb ve smyslu trvale udržitelné spolupráce. S tímto cílem jsou vytvářeny pracovní skupiny, sdružení, sítě, další formy spolupráce a přeshraniční projekty. Pomocí těchto aktivit bude cíl „propojení pro vytváření jedinečnosti destinace a její profesionální prezentace/komunikace na trhu cestovního ruchu“ dosahován. Tímto způsobem bude posílen také hospodářský faktor „turistika“, posílena konkurenceschopnost a zvýšena informovanost a zlepšena image Horní Lužice. Proto jsou sledovány následující strategické priority (viz. Fortschreibung der Destinationsstrategie Oberlausitz, 22/Aktualizace destinační strategie, 22):

- vyostření profilu prostřednictvím orientace na vybrané strategické ochodní oblasti
- orientace na vybrané hravní skupiny při propagaci/zprostředkování nabídky
- orientace na kvalitativně výborný/hodnotný cíl cesty
- koncentrace na vybrané národní a mezinárodní výchozí/zdrojové trhy

Marketingová společnost Horní Lužice – Dolní Slezsko s.r.o. (Marketinggesellschaft Oberlausitz-Niederschlesien mbH mbH - MGO) sleduje tyto priority a zodpovídá přitom za profesionální národní a mezinárodní marketing destinace. Regionálními partnery v Horní Lužici jsou místní turistická sdružení. Pro obec Meuselwitz je díky členství ve městě Reichenbach/O.L. zodpovědné Turistické sdružení NEISSELAND (Touristische Gebietsgemeinschaft NEISSELAND e.V. - TGG). Orientují se dle strategie zastřešující značky MGO a také dle Turistické koncepce rekreačních/turistických regionů okresu Görlitz (viz níže).

Turistická koncepce rekreačních/turistických regionů okresu Görlitz (Tourismuskonzeption für die touristischen Regionen des Landkreises Görlitz)

Také koncepce okresu Görlitz vychází z Turistické strategie pro Sasko 2020 a Destinační strategie Horní Lužice. Obec Meuselwitz tak spadá přímo do těchto uvedených strategií a

konceptů. Všechna plánovaná opatření města Reichenbach/O.L. s jeho částí Meuselwitz mají být v souladu se stanovenými prioritami, které obsahují následující hlavní body:

- zlepšení rámcových podmínek pro rozvoj cestovního ruchu
- zajištění silných turistických organizačních struktur
- profilované atraktivní zastřešující značky
- turistické nabídky jsou kvalitativně hodnotné, samostatně nebo v kombinaci v balíčcích konkurenceschopné
- spolupráce zúčastněných aktérů v cestovním ruchu a hospodářství – uvnitř okresu a přeshraničně

Tyto priority budou dosaženy následujícími opatřeními:

- optimalizace organizačních struktur – efektivní struktury
- profesionalizace vnějšího marketingu – vytváření značek, strategií a informovanost
- využití potenciálu nabídky – péče o infrastrukturu, vývoj produktů, kvalita, bezbariérovost
- zlepšení rámcových podmínek - zajištění odborníků, dostupnosti, regionálního povědomí

Je zcela jasné, že každá nová kvalitativně hodnotná nabídka představuje pro region další přidanou hodnotu. Tato nová nabídka má být v souladu se strategií zastřešující značky MGO, propagována/prezentována v rámci sítě a měla by být přístupná každému návštěvníkovi. Přeshraniční spolupráci lze velmi doporučit, protože okres Görlitz je již dnes navštěvován českými a polskými turisty. Cílem Reichenbach/Meuselwitz by tedy mělo být to, aby tito návštěvníci našli také cestu do tohoto malého místa a odtud objevovali přírodní a kulturní zajímavosti. Velmi se doporučuje vícejazyčné značení.

3. Představení turistické, kulturní a ekonomické situace

3.1. Obecné údaje

Mnoho venkovských regionů v evropských zemích má výborný přírodní i kulturní potenciál pro ekonomický rozvoj. Cestovní ruch ve venkovských regionech s širokým spektrem potenciálních služeb tvoří v turistické nabídce samostatný pilíř a dává návštěvníkům možnost poznat „venkovský životní styl, tradice, řemesla, v místě vyrobené produkty a pokrmy, které

jsou pro region (-y) typické“ (Saské státní ministerstvo pro životní prostředí a zemědělství / Sächsisches Staatsministerium für Umwelt und Landwirtschaft, 2016).

3.2. *Analýza současného stavu*

3.2.1. Radvanec

V Radvanci a okolí se nachází nejrůznější kulturní a turistické zajímavosti. V Radvanci k nim patří kaple sv. Antonína, různé přírodní turistické cíle, např. Havraní skály, Údolí samoty a různé reliéfy, vytesané do pískovce, které většinou znázorňují náboženské motivy. V lesích u Radvance se nachází jednoduchá trasa pro horská kola, která byla vytvořena za účasti občanů (obrazová dokumentace viz příloha 3), a která přitahuje do Radvance milovníky sportu a cyklistiky a je využívána také místním obyvatelstvem. Tato trasa ale vyžaduje pro další bezpečné užívání realizaci stavebních a údržbových opatření. V příloze 4 se nachází mapa, kde je znázorněn průběh trasy. Havraní skály, Údolí samoty a různé skalmí formace jsou působivými přírodními fotoobjekty. Z kulturního pohledu může český region nabídnout zajímavé příběhy a historii. Od poustevny, která byla poprvé zmíněna ve 13. století a je dnes využívána pro výstavy, koncerty a historický šerm, přes barokní zámek s parkem ve Sloupu v Čechách, který pochází z 18. století, až po rodinu Kinských, která ovlivnila celý region. Zámek není ale pro veřejnost přístupný. Kromě těchto zajímavostí se v centru Radvance nachází starý vodní mlýn a kaple sv. Antonína, jejíž svěcení a s tím spojená slavnost přitahuje ročně cca 800 až 1.200 návštěvníků. V blízkých lesích se nachází kromě lesního divadla, postaveného v roce 2004 a využívaného hlavně v letních měsících a lanového parku, který je zajímavý pro všechny věkové skupiny, i turistické stezky, cyklostezky a horolezecké terény. Mezi Sloupem v Čechách a Radvancem se nachází Radvanecký rybník o rozloze cca 8 ha. Na rybníku je půjčovna loděk, možnost rybolovu, koupaliště s písčnou pláží, restaurace, sprchy s teplou vodou a dokonce malý tobogán pro děti.

Ve znaku obce Radvanec je zobrazena kosa a vřeten, které poukazují na historickou orientaci obce. Aktuálně se zde usadilo i několik malých podniků, mezi nimi např. chovatel dobytka, ranč s koňmi, kovoobráběcí podnik, bezpečnostní agentura, stavební firma, prodejce aut v Maxově a kadeřník.

Turisticky odstrašující je mokřad (viz příloha 5) v centru obce, který vznikl v minulosti, kdy byla plocha v pronájmu, a který je v současnosti zdrojem komárů. Toto představuje palčivý problém, protože je centrum obce využíváno jako setkávací bod pro turistické skupiny a návštěvníky, jeho využití je i takto do budoucna plánováno.

Obec nabízí návštěvníkovi také možnost stravování a ubytování. V obci se nachází čtyři penziony, z nichž jeden je v rekonstrukci, dvě chatové osady s bungalovy a restaurace „U mlejna“ se sálem, který si může zájemce pronajmout na rodinné slavnosti nebo svatby.

3.2.2. Meuselwitz

V tradiční lesně-rolnické vsi Meuselwitz a v jeho částech se nachází různé kulturní a historické zajímavosti. Výraznou stavbou místa je evangelický kostel, který prošel rozsáhlou rekonstrukcí. Díky realizaci rozsáhlých rozvojových koncepcí byla rekonstruována i náves, společenský dům, ulice Dorfstraße, mateřská škola, stará kovárna, která je využívána jako hasičská zbrojnice. Meuselwitz získal v roce 2014 1. místo v okresní soutěži „Naše vesnice má budoucnost“. Diskuzní akce pro obyvatelstvo jasně prokázala, že je obyvatelstvo obce hrdé na to, co se v obci zrealizovalo. Objekty a zařízení jsou obyvatelstvem intenzivně využívány a obyvatelstvo se o ně stará. V Meuselwitz je sportovní klub s vlastním sportovištěm, fotbalovým družstvem, provozuje se zde také stolní tenis a gymnastika ve společenském domě. Sportovní klub má přes 100 členů, kteří nepochází pouze z Meuselwitz, ale i z okolí, např. z Reichenbachu a Löbau. Za starou kovárnou se nachází rybníky „Hähleteiche“ s plochou cca 3.000 m², které jsou vhodné, i díky blízkosti centra obce, pro vytvoření „Zelené oázy“ (viz. RICHTER + KAUP, Aktiv in gesunder Natur: Touristische Inwertsetzung der Ortschaft Meuselwitz/Krobnitz, 2016 / Aktivně ve zdravé přírodě: turistické zhodnocení místa Meuselwitz/Krobnitz, 2016). Ale starý systém cest lze jen obtížně využívat, horní rybník je zanesen splaveninami a spodní rybník je tímto ohrožen (viz. tamtéž 2016). Obrazová dokumentace se nachází v přílohách. Obecně se v Meuselwitz nachází rozvolněná místní struktura s ovocnými sady, ozeleněnými příkopy a potoky. Na mnohých místech naleznete zahrady tradičního venkovského selského stylu, doplněné užitnými plodinami, květinovými záhony, ovocnými dřevinami, růžovými keři, popínovými rostlinami a živými ploty, které jsou často doplněny typickými vesnickými laťkovými ploty s žulovými sloupky. Zvláště cenným je vysoký podíl listnatých stromů podél vodních ploch, které se nachází kolem areálu mateřské školy. Vytváří harmonické prostředí a spojující zelené prvky s okolím.“ (Unser Dorf hat Zukunft – 9. Sächsischer Landeswettbewerb, S. 32, 2016 / Naše obec má budoucnost – 9. Saská zemská soutěž, strana 32, 2016).

Turisticky a kulturně nejvýraznější zajímavostí regionu je zámek Krobnitzer Schloss s rozsáhlým a udržovaným parkem. Barokní panský dům, vybudovaný v 18. století nabízí prostory pro různé akce. K nim patří různé nabídky/programy, výstavy a akce, které jsou pevnou součástí kulturní nabídky okresu Görlitz. Kromě jiného se zde konají svatby, podniky zde pořádají firemní akce a rodiny si rezervují prostory pro rodinné oslavy. V parku se nachází hrobka rodiny von Roon, stavitelů zámku. K parku patří Údolí míru (Friedenstal) s žulovou soutěskou, která je přírodní památkou a 2 rybníky, které se nacházejí v různé nadmořské výšce a umožňují tak přírodní úkaz artézské studny. Celý areál sousedí a katastrálním územím Meu-

selwitz. V letech 2003 – 2005 prošel zámek a jeho budovy různými stavebními zásahy a vznikl tak turisticky přitažlivý bod, který ročně přiláká cca 15.000 - 20.000 návštěvníků.

Regionem Horní Lužice prochází celá řada regionálních a nadregionálních cyklotras, např. Žabí cyklostezka (Froschradweg), Cyklostezka Königshainer hory (Radweg Königshainer Berge), Trasa Ponisím (Neißelandtour) a Cyklotrasa Via-Regia. Většina zkušených a potenciálních návštěvníků Horní Lužice oceňuje především přírodu, možnost pěší turistiky a cykloturistiky a přisuzuje regionu nejvyšší kompetence, srovnatelné s ostatními turistickými tématy. Toto vychází s výsledků řady průzkumů trhu „Destination Brand“, představuje to pevnou část turistického marketingu, je to zakotveno v Destinační strategii Horní Lužice.“ (Marketing-Gesellschaft-Oberlausitz-Niederschlesien mbH, 2016). Podle výsledků diskuzní akce s občany přivádí turistické trasy a cyklotrasy do Meuselwitz ale velmi málo návštěvníků. Důvodem je nedostatek stálé kulturní a turistické nabídky. Ubytovací kapacity se nachází i v blízkém okolí Meuselwitz. V obci Borda se nachází penzión a venkovský hostinec „Thomashof“, hotel Berghotel Rotstein, penzión Rotsteinblick a penzión s hostincem „Goldene Krone“ v Zoblitz. Ekonomickou situaci v obci určuje pekařství a cukrárna, servis pro zemědělské stroje a automobily, několik zemědělských podniků, mezi nimi i jeden biozemědělec. V částech, které patří k Meuselwitz, i v blízkých obcích lze nalézt také další zemědělské podniky. V Goßwitz se nachází dům seniorů Landlust, bývalý panský dům, který je v současné době na prodej. V okolí se nachází také hotel Thomashof, mlékárna Borda, restaurace „Dorfkrug“ a spedice. V ostatních blízkých obcích, které nespádají k Meuselwitz, se dále nachází zahradnictví, výrobce elektrického vytápění, firma, zabývající se těžbou jílu a žuly, stejně jako malé a střední podniky.

3.3. *Potřeba*

V blízkosti obou obcí se nachází významné objekty kulturního dědictví, které jsou turisticky velmi atraktivní a přitahují ročně do regionu mnoho návštěvníků. Mezi obcemi a turistickými atrakcemi neexistuje ale žádné přímé spojení. Je potřeba komplexní turistická nabídka a doprovodný program přímo v místě. Z toho vyplývající zvýšená poptávka po službách přímo v místě by mohla zlepšit i hospodářskou situaci a zvýšit obecnou atraktivitu obou regionů. Dále je nutná lepší nabídka pro děti a rodiny s dětmi, která bude nezávislá na každoročních pravidelných akcích. Stávající zařízení jsou ale aktuálně k dispozici spíše obyvatelům obcí, nejsou nebo pouze s omezením, jsou využitelná pro návštěvníky. Kromě toho je např. i hřiště u mateřské školy mimo otevírací dobu mateřské školy nepřístupné. Je proto nutné nové veřejné hřiště, různé rekreační plochy a prověření turistických stezek a cyklostezek, protože tyto, dle informací z diskuzní akce s občany, přivádí do místa málo návštěvníků. Blízká příroda obou obcí má být do budoucích nabídek integrována i tak, aby byla více přiblížena dětem. Dále je nutné rozšíření parkovacích možností pro návštěvníky.

V centrech obou obcí se nachází vodní plochy nebo mokřady, které nejsou využity nebo působí dokonce odpudivě. Rybníky Hähleteiche v Meuselwitz nabízí určité předpoklady pro zvýšení atraktivity místa, pro získání návštěvníků pro pobyt v Meuselwitz a zároveň pro protipovodňovou ochranu. Tyto rybníky slouží hasičům v případě požárů jako požární nádrže. I za tímto účelem by měly být revitalizovány, včetně přítoků a odtoků. Zadní rybník nabízí díky neustále se měnící hladině vody specifickou přírodu, rostliny a prostor pro obojživelníky, plazy a další živočichy. Aby toto bylo realizovatelné, musí být obnoven a doplněn systém komunikací. Dále se nabízí výstavba povalových chodníků, aby zásahy do přírody byly jen minimální a nezbytné. K aktuálnímu stavu rybníků Hähleteiche je k dispozici obrazový materiál v příloze 6. V centru Radvance se nachází mokřady, které byly založeny v minulosti a dále nebyly využívány a jsou v současnosti zdrojem obtěžujících komárů a představují tak problém pro turistickou nabídku a rekreační plochy v jejich blízkosti. Tyto mokřady je nezbytně nutné vysušit, aby bylo možné zhodnotit a optimálně využívat centrum obce. Zhodnocení obcí může znamenat nejen zvýšený počet návštěvníků, může na venkov přitáhnout i mladé rodiny s dětmi. Tento problém je v obou obcích a tyto by ho chtěly co nejrychleji řešit.

3.4. *Benchmarking*

V obou obcích je nedostatek možností propagace přírodních a kulturních zajímavostí, které se nachází v okolí obcí a svou nabídkou a kulturní a turistickou atraktivitou přitahují mnoho návštěvníků. V Meuselwitz i Radvanci řeší stejný problém, jak připravit/poskytnout návštěvníkům doplňující nabídku a motivovat je tak k delšímu pobytu v místě. V obou obcích jsou ekonomické subjekty, které nabízí pracovní místa, čímž se obě obce pozitivně liší od jiných malých obcí. Narozdíl od Meuselwitz a jeho okolí disponuje Radvanec a okolí větším spektrem ekonomických subjektů a podniků. Region kolem Radvance přitahuje díky své optimální poloze v Lužických horách mnoho sportovních turistů, kteří mohou v Radvanci využít i místní trasu pro horská kola. Radvanec se díky své poloze liší od Meuselwitz, protože je zde více možností pro horolezectví a pěší turistiku. V Meuselwitz a okolí se ale také nachází několik dobře vybudovaných turistických cest a cyklotras. Trasa pro horská kola v Radvanci potřebuje ale další investice a měla by být rozšířena.

4. Analýza potřeb

4.1. Očekávaný vývoj – nutnost jednání

Vzhledem k vývoji počtu obyvatelstva v posledních letech a vývoji v obou regionech lze očekávat, že bude počet obyvatel dále klesat. Z venkovského prostoru budou dobře až vysoce kvalifikované osoby spíše odcházet a lze očekávat spíše nárůst počtu starších osob ze střední až vyšší vrstvy. Venkov se bude vyvíjet spíše tak, že se tam budou starší lidé vracet. Vzhledem k tomuto vývoji bude ve venkovských oblastech stále obtížnější vytvořit a zpropagovat atraktivní prostor pro bydlení mladých rodin, které chtějí mít děti nebo děti již mají. Odchod kvalifikované pracovní síly vede k nedostatku této síly a tak i k ekonomickému oslabování regionů. Oslabování regionů vede z dlouhodobého pohledu ke snížení akceschopnosti. Aby bylo možné se tomuto vývoji bránit a již dnes přitáhnout do obou obcí mladé rodiny, musí se obce již dnes vyvíjet tak, aby byly pro rodiny a děti atraktivní, tak, aby byla vytvářena pracovní místa. Také napojení místní mládeže do stávajících struktur a organizací je rozhodujícím krokem pro lepší integraci mládeže a mladých lidí. Tak bude vytvořena užší vazba na region a minimalizovány důvody pro odchod z regionu. Regiony musí být ale také připraveny na společnost, ve které budou v budoucnu dominovat starší skupiny osob, i tento trend musí být zohledněn. Přírodní lokality budou mít více a více roli zdravých rekreačních/odpočinkových oblastí a obce tak musí být maximálně bezbariérové. Důležitým bodem pro návštěvníky a obyvatele je napojení na veřejnou hromadnou dopravu v obcích, např. pro dojezd k lékařské péči, do lékárny, pro nákupy. V Radvanci je tato možnost dána autobusovým spojením do města Nový Bor a možností další dopravy do Liberce nebo Ústí nad Labem, Prahy apod. V Meuselwitz jezdí denně jeden až dva autobusy, které jsou obyvatelstvem využívány.

Z tohoto důvodu by mělo být zvaženo taxi na zavolání. V článku 9 Konvence o právech postižených osob Spojených národů je společnost povina umožnit všem lidem volný přístup ke všem oblastem života. Implementace této konvence probíhá pak v různých zákonech a vyhláškách minimálně na zemské úrovni. Ve Svobodném státu Sasko probíhá aktuálně zpracování zemského akčního plánu, který má implementaci posunout vpřed.

5. Příprava na velký projekt

Výše uvedené analýzy a doporučení jsou zohledněny v tzv. plánování milníků, které je důležitou součástí projektových podkladů. Během přípravných setkání bylo domluveno, že obec Radvanec bude Lead partnerem (LP) a město Reichenbach/O.L. projektovým partnerem (PP1). Dále bylo odsouhlaseno, že pro realizaci velkého projektu budou připraveny 4 milníky, které jsou dále uvedeny a popsány.

5.1. *Plánování milníků*

LP 1 – milník 1: příprava a realizace turistického zhodnocení centra v Radvanci

V prvním kroku proběhne organizace výběrového řízení na plánované stavební práce a dodávky. Stavební práce obsahují následující jednotlivé pozice:

- drobné stavební práce pro odvodnění mokřadů, instalace chodníků a mostků, zpevnění břehu potoka a plánovaných ploch pro naučnou stezku a další nezbytné práce, které v následujícím kroku umožní výstavbu 2 naučných stezek
- vytvoření nástupního bodu pro turistické trasy a cyklostezky v okolí obce Radvanec, vytvoření parkovacích možností pro návštěvníky (15x osobní vůz)
- vytvoření turistického odpočinkového místa s novým zařízením a hracími prvky
- vedlejší stavební práce

LP 1 - milník 2: „Swamptrejl“ Radvanec – rozšíření a zlepšení

V rámci tohoto milníku je plánováno zlepšení/zkvalitnění turistického zážitkového areálu "Swamptrejl", který byl v obci postaven za pomoci občanů. Dále bude v rámci milníku 2 realizováno rozšíření tras, zpevnění povrchů a provedení bezpečnostních opatření. Dále má být vybudováno malé odpočinkové místo v blízkosti tras. Pořízení nezbytného vybavení pro údržbu tras pro horská kola, naučných stezek a dalších turistických tras v okolí obce – řetězová pila, křovinořez, náradí a bezpečnostní prvky - je také součástí milníku. V rámci práce s veřejností bude vytvořena dvoujazyčná internetová prezentace ke Swamptrejl (na internetové stránce obce).

LP 1 – milník 3: společné obsahové zpracování a realizace turistických naučných stezek včetně jejich propagace

Oba projektoví partneři se podílí na obsahovém zpracování a realizaci opatření pro vytvoření turistického informačního systému. Kromě toho bude další prioritou projektu společná interaktivní hra s názvem „Aktivně ve zdravé přírodě“, která je plánována především pro rodiny s dětmi. Hravou formou budou připraveny pro návštěvníky hádanky a kvízy, které mohou být řešeny během cesty na naučných stezkách. Hra bude na obou stranách hranice vzájemně propojena a jednotlivá řešení získá návštěvník jen tehdy, pokud bude hrát obě hry. V případě správného řešení kvízu budou jako odměna připraveny drobné reklamní předměty. Hra bude zveřejněna na internetových stránkách projektových partnerů, na informačních tabulích podél naučných stezek, v tištěných materiálech, v propagačních článcích a dalších médiích.

Opatření Lead partnera v detailu:

- vytvoření 2 naučných stezek v lokalitě Radvanec – prezentace přírodních a kulturních zajímavostí obce a jejího okolí (např. starý vodní mlýn v centru obce – vysvětlení k využívání vodní energie v minulosti a současnosti, flóra a fauna vodních a mokřadních ploch, lidová architektura, geologické zajímavosti a jejich role v historii obce)
- instalace systému informačních tabulí podél obou naučných stezek včetně jejich proznačení
- zpracování a propagace interaktivní motivační hry pro rodiny s dětmi (propojení s hrou v Meuselwitz/Krobnitz s hrou na české straně). Pro hru budou použity informační tabule, internet s QR-kódy a propagační články, bude zpracován dvoujazyčný tištěný materiál pro orientaci
- informace o projektu a jeho výsledcích na internetu (česko-německé informace k projektu na internetových stránkách obcí)
- zpracování tištěného prezentačního materiálu – brožura k naučným stezkám a k motivační hře, podklady pro komentované prohlídky, skládačka s informacemi o projektu, samolepy k Swamptrejlu a roll-up banery s odpovídajícími informacemi o dotačním zdroji

LP 1 – milník 4: společné akce včetně jejich propagace

V rámci zahájení projektu bude organizován workshop, v rámci kterého turističtí odborníci, spolky a ostatní zájemci diskutují a odsouhlasí obsahový koncept naučných stezek a společné interaktivní hry a jejich propagaci. Budou organizovány společné výlety/prohlídky s projek-

toovým tématem „Aktivně ve zdravé přírodě“ na nově vytvořených naučných stezkách. Komentované prohlídky mají turistický charakter a budou nabízeny v dalším postupu projektu. Pro komentované prohlídky bude také zpracován dvoujazyčný materiál, který bude následně distribuován v regionálních turistických centrech. Dále bude v Radvanci zorganizován den pro rodiny s dětmi, který bude kombinován se soutěží na nově vytvořené trase pro horská kola Swamptrejl. Dále je součástí také první přírodní trh v Meuselwitz. Během této akce budou prezentovány regionální produkty a jejich propagace. Setkání projektového týmu se budou konat každých 6 měsíců na obou stranách hranice.

LP bude organizovat následující akce / podílet se na jejich realizaci:

- účast na společném workshopu v Meuselwitz s cílem zpracovat konkrétní obsah naučných stezek včetně turistického informačního systému a společné motivační hry, účastníci: 8CZ + 8DE
- organizace komentované prohlídky „Po stopách předků“ v Radvanci, účastníci: 40CZ + 40DE
- organizace dne pro rodiny s dětmi se soutěží ke Swamptrejlu v Radvanci, účastníci: 40CZ + 40DE
- účast na 1 komentované prohlídce v Meuselwitz
- organizace 1 komentované prohlídky „K Havraním skalám“ v Radvanci, účastníci: 40CZ + 40DE
- účast na 1 komentované prohlídce v Meuselwitz
- účast na 1. přírodním trhu v Meuselwitz
- společná projektová setkání

PP 1 – milník 1: příprava a realizace turistického zhodnocení Meuselwitz

Pro zvýšení turistické kvality obce Meuselwitz mají být sanovány 2 malé vodní plochy v centru obce (Hähleteiche), které se mají stát pevnou součástí centra jako „Zelená oáza“. Aby bylo možné rybníky i okolní plochy upravit pro různé turistické využití různými skupinami, je nutné obnovit původní síť cest, vedoucí kolem rybníků. Systém povalových chodníků povede uživatele velmi blízko k vodě, stejně jako do okolních pobřežních ekosystémů. Dále budou v Meuselwitz vytvořeny 2 naučné stezky: „Krobnitz-Meuselwitz“ a „Kolem rybníků Hähleteiche“.

PP 1 - milník 2: zřízení zážitkového hřiště včetně odpočinkového místa v Meuselwitz

V rámci nového turistického odpočinkového místa v Meuselwitz má být instalována hrací loď jako pirátská loď a rozhledna. Hlavním tématem bude voda a místo bude díky instalovanému hravému koloběhu vodu nabízet také neustálé možnosti pohybu. Vedle bude zřízeno zastřešené posezení. Celý areál tak nabízí možnost odpočinku/přestávky pro různé skupiny turistů.

PP 1 - milník 3: společné obsahové zpracování a realizace turistických naučných stezek v Meuselwitz včetně jejich propagace

Jednotlivá opatření budou zpracována ve spolupráci s LP. Nejdříve bude navržen Layout pro internetovou stránku a vytvořena počítačová animace virtuální prohlídky mezi Krobnitz a Meuselwitz. Všechna stanoviště okružní trasy budou zpracována hravou formou a mají probouzet zvědavost při jejich využívání. Toto opatření doplní stacionární informační tabule v místě a interaktivní tabule v zámku Schloß Krobnitz.

Toto opatření propojí významnou turistickou zajímavost zámek Krobnitzer Schloss s historickým centrem obce Meuselwitz okružní cestou o délce 2,5 km. Díky četným atrakcím, jako je park, rodinná hrobka von Roons, fontána v Údolí míru (Friedenstal), niva Schöpsaue, pirátská loď a historická pekárna bude možné stezku poměrně rychle a zábavným způsobem projít. Tak proběhne turistické zhodnocení již stávajících i nových atrakcí. Vznikne tak zážitkový prostor, který bude moci návštěvník projít. Součástí tohoto opatření jsou:

- vytvoření vícejazyčné internetové stránky
- vývoj vícejazyčné turistické počítačové hry
- instalace systému stacionárních vícejazyčných informačních tabulí podél cesty
- instalace interaktivních tabulí u vstupu do zámku Schloss Krobnitz
- vytvoření a tisk vícejazyčné skládačky s mapovým podkladem

PP 1 - milník 4: společné akce včetně jejich propagace

PP 1 bude organizovat následující akce / podílet se na organizaci:

- organizace společného workshopu v Meuselwitz s cílem zpracovat konkrétní obsah naučných stezek včetně turistického informačního systému a společné motivační hry, účastníci: 8CZ + 8DE
- účast na komentované prohlídce „Po stopách předků“ v Radvanci, účastníci: 40CZ + 40DE
- účast na dni pro rodiny se soutěží ke Swamptrejlu v Radvanci, účastníci: 40CZ + 40DE
- organizace 1 komentované prohlídky v Meuselwitz, účastníci: 40CZ + 40DE

- účast na 1 komentované prohlídce „K Havraním skalám“ v Radvanci, účastníci: 40CZ + 40DE
- organizace 1 komentované prohlídky v Meuselwitz, účastníci: 40CZ + 40DE
- společná projektová setkání

6. Stanovení cíle

Cíl obou obcí musí spočívat ve zvýšení počtu návštěvníků v regionu a ve zvýšení poptávky po turistických a ostatních službách. Toto bude mít za důsledek další / pokračující zlepšování ekonomické situace a zaměstnanosti v regionu. Aby bylo možné přilákat návštěvníky obce i do partnerské obce, je nutná spolupráce a propojení nabídky, mohou být také pořádány společné výlety do regionu partnerských obcí, aby bylo možné je lépe poznat, vyměnit si zkušenosti a navzájem se učit. Dále by mělo být snahou zvýšení atraktivity obou obcí, aby se do obcí stěhovalo více osob a měly zájem tu i zůstat. Prioritou by měly být mladé rodiny.

Propojení mezi obcemi a v okolí ležících zajímavostí a turistických atraktivit by mohlo být realizováno tak, že budou naučné stezky přizpůsobeny rodinám s dětmi. Naučné stezky mohou být absolvovány hravou formou jako hádanka. Při procházení naučnými stezkami se mohou návštěvníci informovat o turistické nabídce na informačních tabulích. Hra může být rozdělena na 2 části. Jedna část může být absolvována v Meuselwitz, druhá v Radvanci. Obě části mají být navzájem zkombinovány tak, aby návštěvník získal kompletní řešení až po absolvování obou naučných stezek. V případě správného řešení může návštěvník získat drobné reklamní dárky z regionu s informační skládačkou. Propagace naučných stezek může být realizována na internetových stránkách a vícejazyčných informačních tabulích obou obcí. S cílem získání zájmu dětí a mládeže o přírodu a kulturu v regionech mohou být odpovídající informační tabule, dodatečně k naučným stezkám, instalovány také na turistických trasách. Turisté tak mohou být zároveň informováni o dalších nabídkách v regionu. Základní předpoklady pro vytvoření turistické infrastruktury jsou dány a mohou být dobře využity. V rámci představení obsahových priorit studie v tomto malém projektu byl probuzen velký zájem obyvatelstva Meuselwitz o přeshraniční spolupráci s obcí Radvanec a jeho obyvateli. Tento zájem a ochota spolupracovat je velmi dobrým základem pro úspěšnou spolupráci a trvalé partnerství obou obcí, které by mělo pokračovat i po realizaci velkého projektu. I po ukončení velkého projektu mohou být realizována další společná setkávání během stávajících akcí v obou místech, např. u příležitosti oslav sv. Antonína v Radvanci nebo akce u příležitosti Letnic v Meuselwitz.

Kromě společného setkávání je důležité, aby byly rybníky Hähleteiche u společenského domu v Meuselwitz rekonstruovány tak, aby byly atraktivní pro návštěvníky, obyvatele, turisty,

aby se pořádaných akcí zúčastnilo více návštěvníků / turistů. Dále by mělo být k dispozici dostatečné množství parkovacích míst.

Na české straně je situace podobná. Současné mokřady by měly být drobnými stavebními úpravami odvodněny, aby byla plocha k dispozici pro jiné využití. Následně by tato plocha mohla být využívána pro přeshraniční turistická setkávání. Pro realizaci projektových opatření je vhodný Program na podporu spolupráce mezi Svobodným státem Sasko a Českou republikou 2014 – 202, prioritní osa 2 (zachování a ochrana životního prostředí a efektivita využívání zdrojů) v investiční prioritě 6 b (zachování, ochrana, podpora a rozvoj přírodního a kulturního dědictví).

7. Zdroje

- <http://www.neisse-nisa-nysa.org/index.php?id=1>
- <https://www.sab.sachsen.de/index.jsp>
- Rozvojová strategie pro Novoborsko /
- Turistická strategie 2020 (Tourismusstrategie 2020)
- Destinační strategie Horní Lužice (Destinationsstrategie Oberlausitz)
- Turistická koncepce pro turistické regiony okresu Görlitz (Tourismuskonzeption für die touristischen Regionen des Landkreises Görlitz)
- Aktivně ve zdravé přírodě – turistické zhodnocení obce Meuselwitz/Krobnitz od autorů Richter + Kaup (Aktiv in gesunder Natur - Touristische Inwertsetzung der Ortschaft Meuselwitz/Krobnitz von Richter + Kaup)

8. Přílohy

Příloha 1: diskuzní akce Meuselwitz a Radvanec (vždy s protokolem, prezenční listinou a obrazovou dokumentací)

Diskuze s občany v Meuselwitz

Přítomní občané: 20

Radní za obec: pan Thiele

Start: 16:00, ukončení: 18:00

Datum: 24. 08. 2016

Otázky:

1. Jaké turistické, kulturní a ekonomické předpoklady má Meuselwitz a jeho okolí?
2. Co vás do Meuselwitz přivedlo?
3. Jaké jsou podle vašeho názoru potenciály pro zlešení v Meuselwitz?
4. Jak se Meuselwitz z vašeho pohledu v posledních letech rozvinulo?
5. Znáte obec Radvanec?
6. Co vás spojuje s Českou republikou?

1. Jaké turistické, kulturní a ekonomické předpoklady má Meuselwitz a okolí?

- zámek Schloss Krobnitz s přilehlým parkem
- hrobka (rodinná hrobka) von Roon
- překrásná krajina
- napojení na turistické stezky a cyklotrasy [aktuálně málo turistů v Meuselwitz]
- obchodní stezka Via Regia vede regionem
- Schöpser Schanzen [nejdou dostatečně propagovány]
- mlékárna v Borda
- zemědělské podniky
- negativní: nevyužívané plochy a ruiny
- negativní: veřejná hromadná doprava pouze 1x denně [námět: taxi na zavolání]

2. Co vás do Meuselwitz přivedlo?

- rodina
 - manželka pochází z Meuselwitz
 - manžel pochází z Meuselwitz
 - místo, kde jsem se narodil / -a
 - rodinný zemědělský podnik je v Meuselwitz a děti ho převzaly
 - rodiče bydlí ještě v Meuselwitz, vyrostl jsem v Meuselwitz
- odsun ze Slezska
- krajina
 - blízkost přírody a Meuselwitz
 - místo pro stavbu a život
 - volný prostor
 - „život ve městě bych nevydržel“
- práce v minulosti
 - těžba
 - strojírenství v době JZD
 - zemědělec v JZD
 - umístěnka, protože Meuselwitz potřeboval učitele
 - praktikum po studiu zemědělství a později práce v JZD

JZD = Jednotný zemědělský podnik
- obyvatelstvo na vesnici a kulturní život
 - „vesnice je vesnice a je skutečně pěkná!“
 - „je to moje vlast a musí být zachována“
 - „člověk může dát malý podnět a věci se rozběhnou“
 - společné slavnosti a spolupráce v malé společnosti
 - malý prostor, kde každý druhého zná
 - členství ve Sboru dobrovolných hasičů a aktivní sportovní klub
- blízkost Polska a České republiky
- aktuální práce
 - učitelky v mateřské škole v Meuselwitzer
 - zemědělec

3. Jaký potenciál pro zlepšení má podle vašeho názoru Meuselwitz?

- špatná veřejná hromadná doprava
 - řešením by možná bylo taxi na zavolání pro obyvatelstvo i turisty
- výměna zkušeností s ostatními obcemi
- motivace a zapojení mládeže do stávající struktury a spolků
- špatný stav některých úseků silnic
- protipovodňová ochrana
 - zásadní rekonstrukce/úprava Schwarzen Schöps
 - zásadní protipovodňová ochrana
- rybníky Hähleteiche
 - silně kolísající hladina vody [nebezpečné, protože je to také požární nádrž]
 - silně zarostlé
 - cesty nejsou (téměř) průchozí (viz obrazová dokumentace)
 - pokud má být zajištěna údržba, tak včetně zkvalitnění pro centrum obce
 - zajištění regulovatelného přítoku a odtoku
 - mokřadní plocha za rybníky
 - při silných deštích se vylévají z břehů, zaplavovány jsou soukromé pozemky
 - člen Německého rybářského svazu nabídl péči o rybníky [v případě pronájmu vodstva]
 - pokud možno, tak zarybnit
 - potenciální problém s obsahem uranu ve vodě a sedimentech
- veřejné hřiště pro děti v Meuselwitz, protože mateřská škola ho nemůže mimo otevírací dobu zpřístupnit, kde by si děti mohly navečer a o víkendu hrát
- odstranění ruin a revitalizace starých zátěží
- chybějící pracovní místa v regionu
 - podle informací občanů je oblast poskytování péče největší zaměstnavatel regionu

4. Jak se Meuselwitz z vašeho pohledu v posledních letech rozvinulo?

- účast na soutěži „Naše vesnice má budoucnost“
 - vítěz soutěže v roce 2014
- kompletní sanace/zhodnocení centra obce
- ve všech oblastech se něco realizovalo/vytvořilo
- přes 100 členů sportovního spolku
 - nepochází jen z Meuselwitz (Löbau, Reichenbach, ...)
 - sport je také pro děti
- společné slavnosti a aktivity
 - zimní pěší výlety, akce „Nákupy na Letnice“, vánoční slavnost
 - „největší předností Meuselwitz je, že když se slaví, pomáhají a účastní se všichni“, řekl pan Thiele
- dobré vztahy s městem Reichenbach/O.L.
- zámek Schloss Krobnitz a park

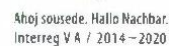
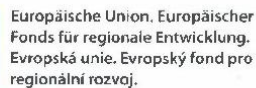
Starostka paní Dittrich je velmi vděčná za velkou vlastní iniciativu obyvatel a dodala, že musí být opět motivována střední věková skupina – tak to vidí i občané – u ní musí být probuzen větší zájem o zemědělství, protože tato generace pravděpodobně převeze rodinná hospodářství.

5. Znáte obec Radvanec?

- Radvanec občané neznají, podle popisu obce se jeví jako vhodný partner k Meuselwitz.

6. Co vás spojuje s Českou republikou?

- realizace Cíl3 - projektu s mateřskou školou
 - i po ukončení projektu ještě úzké vazby
 - 1 – 2 setkání ročně
 - česko-německé divadelní představení a jeho prezentace v Německu a České republice
- Jeden občan se v mládí učil česky a zdraví přítomné Čechy a má radost ze společných rozhovorů.

Im Rahmen des Kleinprojektes – Machbarkeitsstudie zur „Schaffung einer touristischen Infrastruktur“

Datum: 23.08.2016

Beginn:16⁰⁰..... Uhr

Ende: 17²⁰ Uhr

Name	Funktion	Unterschrift
Thiele	Ortschafts-sek.	[Signature]
Mann	Bewohner	Mann
Kamnen	Zentr.	Kamnen
Fühler	Ortschafftr.	Fühler
Jacobsohn	Beschl. gen.	J. Jacobsohn
Hartin	Rentnerin	Jr. Hartig
Martin	Deutscher	R. Martin
Mueß	Ortschaftssek.	Mueß u.
Peter	Flusswarte	[Signature]
Auerß	Bewohner	Auerß
Jantke	- " -	Jantke
Schröter	-	Lektor Schröter
Müller	MdL a.D.	H. Müller
Müller, Inge	Rentnerin	Inge Müller
JANA NASTOUPILOVA JAN HLAVINA	РАТНИКОВА ОБЩ. РАДУВАНЕЦ	[Signature]

④

2 prezenční listina diskuzní akce s občany dne 23. 08. 2016 v Meuselwitz

Evropská unie. Evropský fond pro regionální rozvoj.
Evropská unie. Evropský fond pro regionální rozvoj.

Ahoj sousede. Hallo Nachbar
Interreg VA / 2014-2020

Bürgerbefragungsrunde

Im Rahmen des Kleinprojektes – Machbarkeitsstudie zur
„Schaffung einer touristischen Infrastruktur“

Ort: Dorfgemeinschaftshaus, Hauptstraße 41, 02894 Reichenbach/O.L. OT Meuselwitz

Datum: 23.08.2016

Beginn: 16.00 Uhr

Ende: 17.20 Uhr

Name	Funktion	Unterschrift
Rehn, Inge	Rentnerin	J. Rehn
Rehn, Peter	Rentner	P. Rehn
Bart, Petra	Leitung der KITA in Meuselwitz	Petra Bart
Zachmann, Petra	Sportgruppe	Petra Zachmann
Zachmann, Heide	Sportgruppe	H. Zachmann
Dittich, Carina	Stadt Reichenbach	C. Dittich
Baranek, Sandra	ENO wbtH	S. Baranek
Trelo, Pauline	ENO wbtH	Trelo
Eva Burešová	M. J. J. J.	E. Burešová
Franková, Květa	Město Kamenický Šenov	K. Franková
MONIKA KRAUSOVÁ	MAZE DOBÍ KONVOJEK	M. Krausová
PETR ULLRICH	OBEC RÁDVANEC	P. Ullrich
MAPLEA NOVOTNÁ	OBEC NOVÝ DĚJČOV	M. Novotná
PETR ULLRICH	Hradek	P. Ullrich

2)

3 prezenční listina diskuzní akce s občany dne 23. 08. 2016 v Meuselwitz

4 účastníci diskuzní akce v Meuselwitz dne 23. 08. 2016

5 účastníci diskuzní akce v Meuselwitz dne 23. 08. 2016

6 účastníci diskuzní akce v Meuselwitz dne 23. 08. 2016

Diskuzní akce s občany v Radvanci

Přítomní občané: viz prezenční listina

- Otázky:
1. Jaké turistické, kulturní a ekonomické zajímavosti se nachází v Radvanci a okolí?
 2. Jaké profese jsou ve vaší obci zastoupeny?
 3. Organizují vzdělávací zařízení ve vaší obci akce pro děti?
 4. Nabízí Radvanec volnočasovou nabídku?
 5. Co by se mělo podle vašeho názoru v Radvanci zlepšit?
 6. Organizujete tradiční akce ve vaší obci?

1. Jaké turistické, kulturní a ekonomické zajímavosti se nachází v Radvanci a okolí?

- U mlejna
- penzión Hájovny
- penzión Radvanec s bungalovy (v rekonstrukci)
- kemp s bungalovy Borek
- penzión Maxov
- penzión Tereza
- Ranč Radvanec
- Auto MAXOV – servis a prodej aut
- Adam Jíša - zemědělec

2. Jaké profese jsou zastoupeny ve vaší obci?

- turistika (např. Ranč Radvanec)
- zemědělství – chov (např. Adam Jíša)
- prodej aut (Autosalon Auto MAXOV s.r.o.)
- bezpečnostní technika
- stavební firma
- zpracování kovů (např. Strojírny Pokorný)
- služby – kadeřník

- gastronomie (např. restaurace „U mlejna“, penzión Radvanec)

3. Organizují vzdělávací zařízení ve vaší obci akce pro děti?

- Obec organizuje vzdělávací a volnočasové akce.
- Jedná se o akce pro děti, cílené na vzdělávání a manuální schopnosti.

4. Nabízí Radvanec volnočasové aktivity?

- dětské hřiště
- areál pro horská kola „Swamptrejl“
- přírodní turistické cíle Havraní skály
 - skalní útvar pro horolezectví
- Údolí samoty
- síť cyklostezek
- Ranč Radvanec – jízda na koni, jízdy v kočárech a spřeženích
- Radvanecký rybník
 - Návštěvníci se v něm mohou koupat a rybařit.

Tyto nabídky jsou turisty, horolezci, cyklisty i rodinami s dětmi využívány.

5. Co by se mělo podle vašeho názoru v Radvanci zlepšit?

- turistická infrastruktura
- kvalita prostředí v areálu pro horská kola „Swamptrejl“ a jeho rozšíření
- zřízení vyhlídkových stezek a naučných stezek přírodou v okolí obce
- odstranění mokřadů (poloha: v centru obce, na návsi)
 - uměle založený rybník minulým nájemcem pozemku
 - vznikají přítokem srážkové vody
 - Na pozemku se nachází také několik místních pramenů, které odebírají přitékající vodu a dochází ke snížení hladiny vody a tak vznikají místa, kde se líhnou komáři.

6. Organizujete tradiční akce ve vaší obci?

- slavnost sv. Antonína – ročně (cca 800 – 1200 návštěvníků)

- –koncerty, kulturní a společenské akce v sále společenského domu – počátkem června

Akce jsou navštěvovány místním obyvatelstvem i turisty z dalekého okolí.

Turisté se mohou o cyklotrasách a turistických trasách a jiných nabídkách v okolí informovat na stávajících informačních tabulích, které se nacházejí v obci a na internetu. Tyto tabule byly instalovány kdysi v rámci projektu svazku obcí v okolí města Nový Bor.

Evropská unie, Evropský fond pro
regionální rozvoj: Investice do vaší
budoucnosti

Ahoj sousede. Hallo Nachbar.
Interreg VA / 2014 – 2020

Arbeitstreffen

Ort: Radvaňec

Datum: 22.03.2016

Beginn: 9:30 Uhr

Ende: 11 Uhr

Name	Funktion	Unterschrift
Dittmer, Carsten	Stadt Reichenbach	
Haube, Mariol	---	
Appelt, Katrin	LPR OL e.V.	
Beyer, Andreas	ENO	
Barduly, Sandra	ENO mbH	
MICHAEL KOSINA	LHS	
MADER, PETR	LHS	
ULLRICH, PETER	OBEC RADVAŇEC	
Vasilev, Jiri	Arvanke	
Eva Burešová	Nečbo Doly	
Fr. Kůčera	Křisto Kamenický Šenoa	
Jana Hübnerová	Almodar	
MONIKA KRALOVAN	SPRÁVCE OBČI NOVODVORŮ	
MARKELA NOVOTNÁ	OBEC NOVÝ CHVÁSTOV	
JANA NASTOUPILOVÁ	SVAZEK OBČI NOVODVORŮ	
JAN HLAVINA	OBEC RADVAŇEC	

7 prezenční listina diskuzní akce s občany v Radvaňci

Arbeitstreffen

Ort: Reichensbach

Datum: 04.04.2016

Beginn: 10 Uhr

Ende: 12 Uhr

Name	Funktion	Unterschrift
<u>Bardely, Sandra</u>	<u>ENO mbH</u>	<u>S. Bardely</u>
<u>ANDREAS BOER</u>	<u>ENO mbH</u>	<u>Andreas Boer</u>
<u>Leup, August</u>	<u>R+V</u>	<u>Leup</u>
<u>Dittich, Carina</u>	<u>Stadt Reichensbach</u>	<u>C. Dittich</u>
<u>Laube, Thomas</u>	<u>- " -</u>	<u>Laube</u>
<u>PETER ULLRICH</u>	<u>DBEC RADVANEC</u>	<u>Peter Ullrich</u>
<u>Jana Habermann</u>	<u>proj. u. pers. d.</u>	<u>Jana Habermann</u>

Evropská unie, Evropský fond pro
regionální rozvoj: Investice do vaší budoucnosti

Ahoj sousede, Hallo Nachbar,
Interreg V A / 2014 – 2020

Arbeitstreffen

Ort: Rathaus Reichenbach 10.L.

Datum: 10⁰⁰ Uhr, 26.04.2016

Beginn: ...10..... Uhr

Ende: ...12..... Uhr

Name	Funktion	Unterschrift
Baradly, Sandra	ENO mbH	S. Baradly
KARBAKOVÁ, ROMANA	ASSTENT	Ku
KOPÁČIK, PAVEL	SUPERS DIREKTOR	Ko
Witt, Volody	Chuvatel	Witt
Dibich, Capina	Stadt Reichenbach	C. / Dibich
Schwanbeck, Karin	Schulleiterin	S. Schwanbeck
Kreuzer, Ingrid	Modtr. Reib	Kreuzer
Laube, Rainer	Stadt Reichenbach	Laube
BÖHR, ANDREAS	ENO mbH	Andreas Böhr

9 10 prezenční listina pracovního jednání dne 26. 04. 2016 v Reichenbachu

11 pracovní setkání v Radvanci

12 pracovní setkání v Reichenbachu

Příloha 2: prezenční listina a obrazový materiál z jednání Rady města Reichenbach/O.L. ze dne 10. 08. 2016

Europäische Union, Europäischer Fonds für
regionale Entwicklung, Investitionen in Ihre
Zukunft, / European Union, European Fund for
regional development, investment in your future

Arbeitstreffen Reichenbach / Teilnahme am Stadtrat

Ort: Reichenbach

Datum: 10. 08. 2016

Beginn: 19.00 Uhr

Ende: 21.00 Uhr

Name	Funktion	Unterschrift
Jamann Christa	Stadtrat	Ch. Jamann
Pötschke, Diethard	Stadtrat	[Signature]
Bauz, Petra	Stadtrat	Petra Bauz
Kubitz, Sven	OB Mangelndorf	Sven Kubitz
[Signature]	Stadtrat	[Signature]
Schönfeld, Udo	Stadtrat	[Signature]
Müller, Udo	Stadtrat	[Signature]
Gandreck, S.	Stadtrat	Gandreck
Nick, D.	- - -	[Signature]
Thon, Udo	- - -	[Signature]
Stübner, Heinfried	"	H. Stübner
Lehmann, Kurt	OB	[Signature]
DEMER, WILFRIED	STADTRAT	[Signature]
Maywald, Andre	"	[Signature]
Wühl, Michael	"	[Signature]
Zimmer, Wilfried	OB - Mangelndorf	W. Zimmer

15 jednání Rady města Reichenbach/O.L. dne 10. 08. 2016

16 jednání Rady města Reichenbach/O.L. dne 10. 08. 2016

17 starostka Corina Dittich během jednání Rady města Reichenbach/O.L. dne 10. 08. 2016

Příloha 3: areál pro horská kola „Swamptejl“ v Radvanci

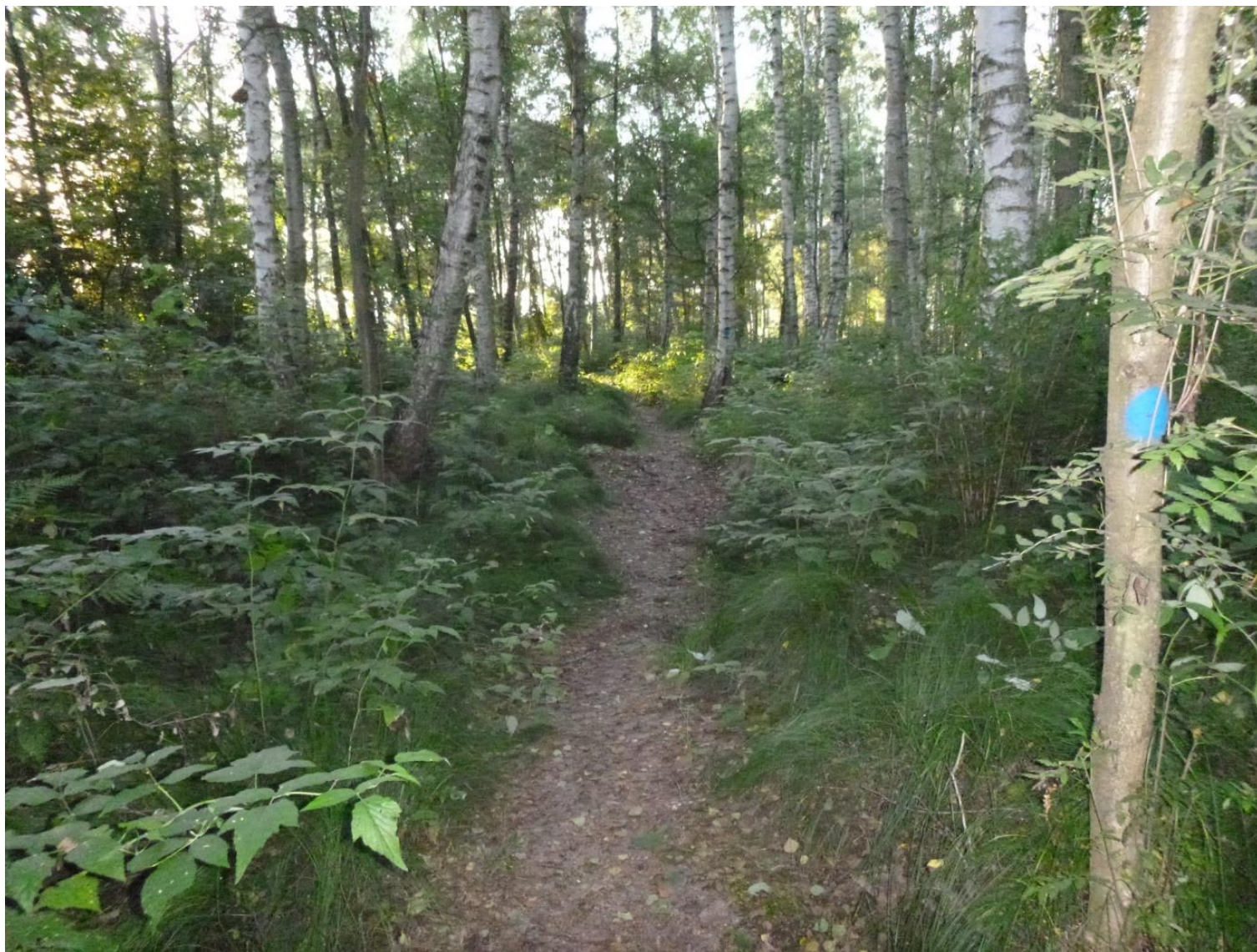
18 areál pro horská kola „Swamptejl“ v Radvanci

19 areál pro horská kola „Swamptejl“ v Radvanci

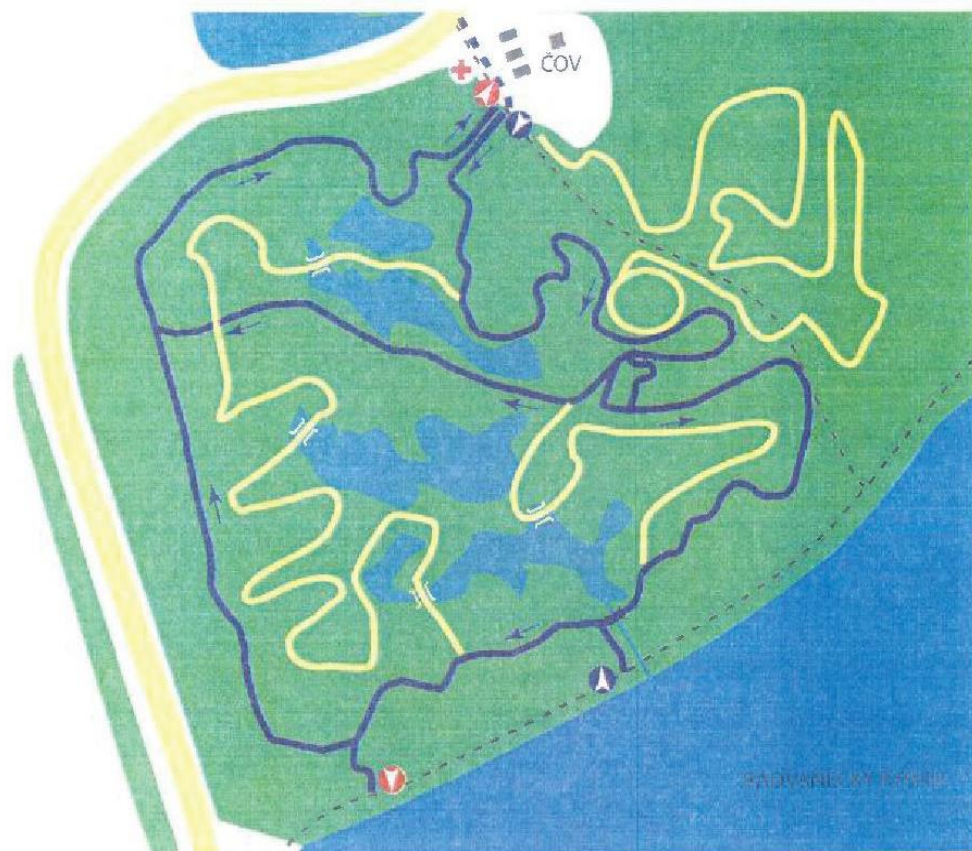

20 areál pro horská kola „Swamptejl“ v Radvanci

21 areál pro horská kola „Swamptejl“ v Radvanci

SWAMPTREJL

22 mapa s průběhem trasy v areálu pro horská kola „Swamptejl“ v Radvanci

Příloha 5: mokřad v centru Radvance

23 mokřad v centru Radvance

24 mokřad v centru Radvance

Příloha 6: aktuální stav rybníků Hähleteiche v Meuselwitz

25 rybníky Hähleteiche v blízkosti společenského domu v Meuselwitz - stav 23. 08. 2016

26 rybníky Hähleteiche v Meuselwitz - stav 23. 08. 2016

27 lavička v areálu rybníků Hähleteiche v Meuselwitz

28 rybníky Hähleteiche v Meuselwitz - stav 23. 08. 2016

29 cesta kolem rybníků Hähleteiche

30 další posezení u rybníka v Meuselwitz

31 cesta z areálu společenského domu v Meuselwitz k rybníkům Hähleteiche